

Jutro.

Tam po nébi sínjem zvézda pláva,
Svítila zvézda, blázena danica,
Kádar božja vzbúja se naráva
In si mije s hlážno róso lica.

Sólnee ráno h góram se dvigúje,
Po oblácih živo luč razliva,
Da snežnikom gláve ozarjúje
Ter zlatí se pótlej gozd in njáva.

Jútro dáhne, brzo vse zagiblje,
Ptica trébi si v grmóvji krila,
Odletévši v véjah spet se ziblje,
Glasovíto prepeváje čila.

Zvón cerkvéni v svéto pésen bréknue,
Dól in góra z jékom odgovárja;
Nákovalo s kládivom zazvénkne,
Ki je v róci trdej gospodarja.

V dvór petélin z družbo prikoráka,
Trépane dvákrat, tríkrat s perutnícó:
Kúr zapóje, kura kokodáka,
Razkopáva po smetéh z nožico.

Máče k víšku v lók se nagrbljáva,
Z répom, priskakávši, maha psíček;
V hlév pastírček še zaspán pritáva,
Čáka páše kráva in volíček.

Žéna túkaj, móž se tam pokáže,
Sódar glásni vže nabija sóde;
Vózu hlápec lén kolésa máže,
Pójde v góro po jelóve hlóde.

A z motíko dékla v pólje zéha,
Potogláve delajóč koráke;
Vsaka v dími zakadí se stréha,
Dím se víje nébu pod obláke.

Kár je spálo v sladkotíhej nóci,
V šúm zbudí se, v hrúp in ropótánje,
A človeka zópet skrb naskóči,
Prej vtopljéna v dobrodejno spánje.

J. Veličanski.

Življenje v podobah.

Star mož je rad govoril o človeškem življenji in ga je razno primérjal in popisával. Rekel je:

Človeško življenje primérjamo sanjam ali snú. V spanji človek počiva, a duh se sprehaja po raznih livadah neznanih in umišeljnih svetov; pa ko bi rad dosegel zadnjo stopinjo popolnosti, izpodtakne se, in tù vidi celó svojega prijatelja, ki se mu posmehuje. Nejevoljen je, hoče se maščevati, a vidi, da ne more naprej in da nima nobene oblasti. Vsa sreča mu izgine, sam ne vé, kam bi se dejál, jezí se, in se zbudí. Tako marsikdo hrepení po praznej časti, in ne pomisli, da pride čas, ko bode vse minulo.

Človeško življenje primérjamo štirim letnim časom. V pomladi mlado in staro hití pod milo nebó in se prísérno raduje. Novo življenje in delo se začénja; a vedno huje pripéka solnee, in vročina mámi ljudi in živali, toda pridnost človekova tudi to premaga. V pótu svojega obraza skrbi človek za svoje vsakdanje potrebe. Zopet neha vročina in z veselim srcem se človek ozíra po delu, katero se mu obílo povračuje. Življenje pojenjuje in pred ko se človek zavé, zaprè mu zima naravno delovanje ter ga postavi v hišo. Srečen, kdor po zimi mirno počiva in si svoje močí krepčá za prihodnje leto! Takó je tudi v človeškem življenji. Otrok se raduje spomladi svojega novega življenja brez resnih misli na prihodnost. Deček in deklica odraseta in sta resna mladenič in sramožljiva devica. Mladenič gleda z bistrim umom v prihodnost in spoznava, da se mu bliža čas dela in trpljenja. Ali le kratko traje težavno delo, ker kmalu se prikaže sad njegovega truda. Pride jesen in mladenič je čvrst možak in devica neutrudljiva gospodinja. Toda tudi tù še ni

delo pri kraji. Treba je pridelke spravljati v shrambe, ker starost je pred durmi. Lasje se bélijo, močí pojenjujejo in teló se šibí. Bližajo se dnevi sivega starčka, in nekdanji otrok je dočakal zime v svojem življenji. Pride čas, ko gre starček mirno v pókoj. Blagor mu, ker mu ni sila po zimi delati ter mu ni treba sebe in sosede nadlegovati s svojo revščino.

Človeško življenje primérjamo drevesu. Drevesce je o začetku slaba zél, katera pa kmalu pogánja korenine, naredí steblo, in je podobno kakej šibici. Vrtnik ga presadí v boljšo zemljo, plemení ga s cepljenjem in ga obrezuje, da ima boljše sadje. Pomlad ga venča z lepim, belim cvetjem. Za pomládjo pride poletje in jesen. Drevo rodi lep sad in dozori. Vrtnik vidi drevesce, in vesel odtrga prvi sad. Tako si tudi starši mnogo prizadevajo, da bi svoje otroke lepo vzrejevali za prihodnost. Kmalu se kaže sad odgoje. Že mali otrok s pokorščino ali z uporom razodeva svoje notranje nagnjenje. A še bolj na tanko se sad razvidi še le takrat, ko otrok dorašča in samostojen postaja. Ali kakor vsako drevo s časom hira in se celó posuší, tako tudi najévrstejši možák izgublja in izgubi moč, ter se bolj in bolj bliža črnemu grobu.

Pogled v prosto naravo nam kaže podobe našega življenja v stoterih slikah. Mala živalca nam v malem, véliki slon v velikem obrisu kaže začetek in konec našega dejanja in nehanja. Še celó malo zelišče natanko kaže, da je človeško življenje na svetu minljivo. — Potok je podoba človeškega življenja. Izvirek in začetek potoka je mali studenček, kateri z velikim trudom iz zemlje pririje, in le počasi razliva vodíco po kamenji in pečevji. Takó je tudi človekov začetek bôren in brez notranje podpore in močí. Mala sapica, najmanjši udarec, mala vnemarnost je dovolj, da nežnemu détetu ugasne mlado življenje. Kakor pa studenček vedno bolj narašča in se z družimi druží in vodo urnejše toči, takó tudi človeško življenje ne ostane vedno na istej stopinji; tudi slab otrok si časoma nabira jakosti. Leta rasejo in otrok je mladenič; njegovo življenje utrjuje se po različnih pripomočkih, katere mu dajejo dušni in telesni razvitki. Tekoča voda pa ima tudi svoje ovire. Sedaj mora potok vodo po kamenji razlívati, sedaj pride na jéz in mora počasi odtekati. Tam doletí do slapa in tù se mečejo vode za vodami v globočino. Takó tudi človeškemu življenju pretí tisoč in tisoč nevarnosti. — Potok hitro teče in razliva vodo v neizmérno morje, kjer izgubi svoje imé. Takó tudi življenje hití do svojega smotra. Ali kakor potok le na videz neha v morji, kjer njegova voda ne izgine, tako tudi človek le začasno néha. Teló mu vzame zemlja, kakor ga je dala, ali neumerjoča duša še dalje žíví v boljših krajih.

Bog nam življenja ni dal samo za nas, temuč tudi zato, da drug družemu koristimo. Potok je vedno večji in vedno več vode valí proti sinjemu morju; po njem plavajo čolni in barke; njegove vode gonijo koles brez števila. Tudi se rodovitno razliva po travnikih in njivah; njegova mokrota oživlja zelišča in mnogo mnogo pripomore človeku ob času sejánja. Tudi človeško življenje mora ravno v tej priméri močnejše postajati, in vedno mora človek zapuščenim ubogim rad pomagati. To je pravi namén človeškemu življenju. A potok je tudi podoba življenja, kakoršno ne sme biti. Poglejte povódenj! V kratkem času potok privalí šumeče valove, in predno človeška pomoč pride, izpralo je dereče valovje zemljo in jo strašno razdjalo. Hude vodne močí nihče ne ustavi. Ali ne vidite tú človeka, katerega strast je nagla jeza? Divja

strast in nagla jeza lepo človeško podobo tako popačita, da se tacega človeka vsak izogiba. Podoba potoka nam kaže, da je narava knjiga polna lepih naukov, polna modrih resnic. Blagor mu, kdor jih razumé in rabi!

Življenje je podobno popotovanju. Solnce vzhaja. V hiši je vse živo, med drugimi tudi mladenič, ki skrbno išče svojih stvari, ker jih vkup spravlja in se po malem žalostno ozira po stanici, da si dobro zapominja vsak kotiček preljube domače hiše. Mati tiho pogledujejo svojega sina in v duhu vidijo vse nevarnosti, katere preté njenemu preljubemu sinu na samotnem in neznanem potovanju. Prišel je zadnji dan, ko mora sin iz hiše „s trebuhom za kruhom.“ Mladenič še milo poslávlja od svojih ljubih staršev, od bratov sester in prijateljev, ter se siloma odtrga iz rok preljube svoje matere, in zbeži iz hiše. Še jeden pogled po milih domačih tratah in ljubeznjivih goricah, in mlado srce je potolaženo. Krepko stopa naprej in nado na nado si dela v svojih nakopičenih mislih. Ali kmalu vidi, da je v tujem kraju. Trud, glad, žeja, vročina in mnogovrstne druge nadloge ga trpinčijo, in marsikateri zdihljej pošilja domov, v preljubezujive domače kraje, v deželo otročje domišljije.

Na prvi pogled vidimo tu revno človeško življenje. Kako mirno je otročje srce! Sama vsakdanjost zadostuje njegovemu hrepenenju. Ko pa človek odrase, lóti se ga strasti in človek hrepení po neizmerj svetnej širjavi. Njegov duh ga žene naprej, in le lenuh zadovoljuje se z vsakdanjimi opravili. V življenji nima nihče popolnem gladke póti; večkrat zadeva na votline in ovire, katere ustavljajo njegovo dejanje. „Mladost, kje si?“ mladi človek večkrat sliši, toda večkrat je že prepozno; zlate ure prelepega mladega časa so potekle in se ne povrnejo nikoli več. V življenji se ravno tako, kakor pri potovanju, vrsté težave in bridkosti z veseljem in s prijetnostmi. Ako tudi dolg pot, glad in druge težave mladeniča nadlegujejo, vendar vedno veselejše stopa, da bi kmalu prišel do namenjenega kraja. Kakor svetla zvezda se mu sveti namén in ga podpira, da ne oslabí prej ko doseže venec slave.

Na svetu je ta bogat, drugi ubožen, óni zdrav, ta bolehen i. t. d., toda vsi hité jednemu in istemu koncu naproti. Zatorej, ljubi moji, čvrsto naprej na potovanji v življenji! Po težavnem potu naj nas vedno vodi svetla zvezda: Naprej!

F. St. . . .

Črtice iz ruske zgodovine.

(Po Nestoru priobčnje A. K.)

8. Ruska zemlja se krsti. (988. l.)

Kadar se je razglasilo, da se Vladímer v slast pogovarja o različnih vérah, katera je boljša, začeli so k njemu prihajati ljudje raznih vér in vsak je hvalil svojo véro. Prišli so Bolgari z Volge najprvi ter so razkazovali Vladímeru, kakšna je njih Mahomedova véra. A neljubi so bili Vladímeru Mahomedovi obrédi in prepoved, ne piti vina. „Ruskej zemlji je veselje pitje,“ reče Vladímer, „ne moremo brez tega biti.“ Potem so prišli Némcí od papeža.

Vladímer jih je poslušal, a nijse mu bili po gódi, ker so bili Némcí, in dejál jim je: „idite domov, kajti naši očetje nijso tega prijéli.“ Poslali so potem Židovi kozarski, in ti so zopet pripovedovali Vladímeru, kakšna je njih